

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 2) หาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 กับ จำนวนบุคคลในครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว และการช่วยเหลืองานผู้ปกครองต่อสัปดาห์ และ 3) เปรียบเทียบการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน ความศรัทธาในหลักธรรมะ การอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง และลักษณะการเรียนธรรมะกับพระสงฆ์และครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในปีการศึกษา 2551 จำนวนนักเรียน 358 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามวัดการปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 และมีค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) เท่ากับ 0.973 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) การทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้การทดสอบ ไค-สแควร์ (chi-square) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 1.1) ด้านการบริโภคอาหารและด้านการออกกำลังกาย ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาเรียงลำดับด้วยปัญญา สมาธิ และศีล 1.2) ด้านการศึกษาและด้านการพักผ่อน เรียงลำดับด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา 1.3) ด้านการช่วยเหลือส่วนรวมหรือสังคม เรียงลำดับด้วย ปัญญา ศีล และสมาธิ

2. การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กับการช่วยเหลืองานผู้ปกครองต่อสัปดาห์ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนบุคคลในครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

3. การปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันของนักเรียนช่วงชั้นที่ 2 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 เมื่อจำแนกตามความศรัทธาในหลักธรรมะ และลักษณะการเรียนธรรมะกับพระสงฆ์และครู ตามลำดับแต่ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเพศ ระดับชั้นเรียน และการอบรมสั่งสอนของผู้ปกครอง

The objectives of this research were to 1) study the practices following Tri Sikkha principle in daily life of key stage 2 students in schools under Saraburi Educational Service Area Office 1, 2) find a relationship between the practices and factors – number of family members, parents' occupation, family's financial status, and number of hours per week that students help their parents, and 3). compare the student's practices when they were classified by gender, class level, their faith in Dhamma, parents' teaching, and characteristics of studying Dhamma from monks and teachers. The sample was 358 key stage 2 students during the academic year 2008. The instrument was a questionnaire to measure the practice, with a reliability of 0.9732. Data were analyzed in terms of mean, standard deviation, chi-square, t-test, one-way ANOVA, and Scheffe's method.

The results were as follows:

1. in overall, the student's practices were rated at a high level. Considered each individual, all practices were rated at a high level and ranged in descending order as follows: 1.1) eating behavior and exercises (practiced through wisdom, concentration, and morality), 1.2) education and relaxation (practiced through morality, concentration, and wisdom), helping a community (practiced through wisdom, morality, and concentration)

2. the students' practices have a relationship with number of hours per week that they help their parents at a significance level of .001, however, their practices don't have a relationship with number of family members, parents' occupation, and family's financial status.

3. when the students were classified by their faith in Dhamma and characteristics of studying Dhamma from monks and teachers, their practices were different at significance levels of .001 and .005, respectively. On the other hand, classified by gender, class level, and parents' teaching, they had indifferent practices.